

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ ตาม การรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา โดยแบ่งสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูออกเป็น 5 ด้าน คือ

สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร

สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

วิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 5 แห่งที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูล ได้แก่ วิทยาลัยครูนคร ศรีธรรมราช วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี และ วิทยาลัยครูสงขลา

ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูใน ภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอน ในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. กำหนดแหล่งข้อมูล
2. สร้างเครื่องมือสำรวจสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครู แลวนำมาหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างของวิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. วิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะวิชาที่อาจารย์สังกัด และตามระดับชั้นปีที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ โดยใช้จำนวนที่สุ่มจากอาจารย์ตามคณะต่าง ๆ ร้อยละ 25 และสุ่มจากนักศึกษา ระดับ ป.กศ.ชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 10 ดังตารางที่แสดงไว้อย่างนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

วิทยาลัยครู	อาจารย์		ป.กศ.สูง1		ป.กศ.สูง2		คบ.1		คบ.2		รวม	
	เต็ม	25%	เต็ม	10%	เต็ม	10%	เต็ม	10%	เต็ม	10%	อาจารย์	นักศึกษา
นครศรีธรรมราช	133	33	719	72	581	58	165	17	72	7	33	154
ภูเก็ต	99	25	528	53	497	50	93	9	15	2	25	114
ยะลา	105	26	448	45	491	49	120	12	77	8	26	114
สุราษฎร์ธานี	63	16	285	28	171	17	0	0	00	0	16	45
สงขลา	153	38	742	74	634	63	168	17	129	13	38	167
รวม	553	138	2722	272	2374	237	546	55	293	30	138	594

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารและแบบสำรวจสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่มีผู้สร้างไว้ทั้งที่เป็น

ภาษาอังกฤษและภาษาไทย จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามที่มีความเหมาะสมกับการศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูและมีเนื้อหาครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา แบบสอบถามแต่ละชุดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์มุ่งถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ภูมิลำเนา สถานภาพสมรส วุฒิสุงที่สุดที่ได้รับ ประสบการณ์ในการทำงาน ณ วิทยาลัยครูแห่งนั้น และที่พัก

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มุ่งถามขอเท็จจริงเกี่ยวกับ เพศ อายุ ภูมิลำเนา สถานภาพสมรส ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ที่พัก และอาชีพของบิดามารดา

ตอนที่ 2 เป็นขอรายการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครู 86 ขอรายการในรูปมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบ 5 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครู 5 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน มี 26 ขอรายการ ได้แก่ขอรายการที่ 1 - 26
2. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน มี 12 ขอรายการ ได้แก่ขอรายการที่ 27 - 38
3. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา มี 12 ขอรายการ ได้แก่ขอรายการที่ 39 - 50
4. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร มี 14 ขอรายการ ได้แก่ขอรายการที่ 51 - 64
5. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก มี 22 ขอรายการ ได้แก่ขอรายการที่ 65 - 86

ขอรายการในแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นสภาพแวดล้อมไม่พึงประสงค์ 14 ข้อ ได้แก่ขอรายการที่ 2, 4, 23, 26, 30, 31, 33, 35, 40, 57, 60, 64, 69 และ 79 ขอรายการนอกจากนี้เป็นสภาพแวดล้อมพึงประสงค์ทั้งหมด

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครู ใน 5 องค์ประกอบ
 ขึ้น มีจำนวน 87 ขอรายการ กล่าวคือคานการเรียนการสอน 28 ข้อ คานความสัมพันธ์
 ในกลุ่มเพื่อน 10 ข้อ คานกิจกรรมนักศึกษา 13 ข้อ คานการบริหาร 14 ข้อ และคาน
 อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 22 ข้อ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางคานการอุดม
 ศึกษา การฝึกหัดครู และการวิจัยจำนวน 9 ท่าน¹ พิจารณาตรวจสอบแต่ละขอรายการใน
 คานความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และตัดสินว่าขอรายการใดเป็นสภาพแวดล้อม
 พึงประสงค์ (Positive) ขอรายการใดเป็นสภาพแวดล้อมไม่พึงประสงค์ (Negative)
 พร้อมทั้งให้คำวิจารณ์และขอเสนอแนะ

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมด
 มาตรวจสอบ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ตามขอเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ขอรายการ
 ทั้งหมด 86 ขอรายการ จำนวนข้อในแต่ละองค์ประกอบได้เปลี่ยนแปลงไปบ้างเพื่อความ
 เหมาะสม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนี้ไปทดลองใช้กับอาจารย์
 และนักศึกษาวิทยาลัยครูพระนคร โดยสุ่มตัวอย่างจากอาจารย์ทั้ง 3 คณะ จำนวน 30 คน
 จากนักศึกษาระดับ ป.กศ. และ ค.บ. จำนวน 50 คน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจก
 และรับคืนด้วยตนเอง ทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reli-
 ability) โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split-half) แบ่งครึ่งแบบสอบถามออกเป็นข้อคู่
 และข้อคี่ แล้วนำคะแนนทั้ง 2 ส่วน มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน²

¹ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ภาควิชาคานนวก ก. หน้า 104.

² N.W. Downie and R.W. Health, Basic Statistical Methods
 (New York: Harper and Row Publishers, 1970), pp.92-94.

(The Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สูตร

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

- r_{XY} คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนการตอบแบบสอบถามข้อใดกับข้อใด
- N คือ จำนวนประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- X คือ คะแนนการตอบแบบสอบถามเฉพาะข้อใดของแต่ละคน
- $\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนการตอบแบบสอบถามเฉพาะข้อใดของกลุ่มตัวอย่าง n คน
- $\sum X^2$ คือ ผลรวมของกำลังสองของคะแนนการตอบแบบสอบถามเฉพาะข้อใดของกลุ่มตัวอย่าง n คน
- Y คือ คะแนนการตอบแบบสอบถามเฉพาะข้อใดของแต่ละคน
- $\sum Y$ คือ ผลรวมของคะแนนการตอบแบบสอบถามเฉพาะข้อใดของกลุ่มตัวอย่าง n คน
- $\sum Y^2$ คือ ผลรวมของกำลังสองของคะแนนการตอบแบบสอบถามเฉพาะข้อใดของกลุ่มตัวอย่าง n คน
- $\sum XY$ คือ ผลรวมของผลคูณของคะแนนการตอบแบบสอบถามระหว่างข้อใดกับข้อใดของกลุ่มตัวอย่าง n คน

นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_{XY} ที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของสเปียร์แมน-บราวน์¹ (Spearman Brown) ดังนี้

¹แอน อนุสตาซี, การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา แปลโดย ประชุมสุข อ้าวำรุง และคนอื่น ๆ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 84.

$$r_{tt} = \frac{2r_{XY}}{1+r_{XY}}$$

r_{tt} หมายถึง สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลของการหาค่าความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ จำนวน 30 คน ได้ค่า $r = 0.8031^1$ และของนักศึกษาจำนวน 50 คน ได้ค่า $r = 0.9275^2$ ส่วนค่า r ทั้งหมดรวมอาจารย์และนักศึกษา จำนวน 80 คน ได้ค่า $r = 0.9054^3$

การให้คะแนนและการตรวจนับคะแนน

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ตอบแล้วมาตรวจให้คะแนนทีละข้อ โดยให้คะแนนตามขอรายการที่เป็นไปในทางพึงประสงค์ (Positive) ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	1	คะแนน

ส่วนขอรายการที่เป็นไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ (Negative) จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ขอรายการที่ 2, 4, 23, 26, 30, 31, 33, 35, 40, 57, 60, 64, 69 และ 79 ได้ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	1	คะแนน
-------------------	---	-------

¹ดูภาคผนวก ก. หน้า 119.

²ดูภาคผนวก ก. หน้า 120.

³ดูภาคผนวก ก. หน้า 121.

เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยขอหนังสือนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากกรมการฝึกหัดครู

แบบสอบถามที่นำไปแจกในวิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง มีจำนวนทั้งหมด 732 ฉบับ ตามจำนวนประชากรที่สุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในระยะเวลา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2523 ถึงเดือนมีนาคม 2523 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา 718 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.09 ทั้งนี้ได้รับคืนจากอาจารย์ ร้อยละ 100 และจากนักศึกษา ร้อยละ 97.64

จำนวนแบบสอบถามที่สุ่มและที่ได้รับคืนจากอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคใต้ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ จำแนกตามคณะวิชา

วิทยาลัยครู	ครุศาสตร์			วิทยาศาสตร์			มนุษยศาสตร์			รวม			
	เต็ม	สุ่ม	คืน	เต็ม	สุ่ม	คืน	เต็ม	สุ่ม	คืน	เต็ม	สุ่ม	คืน	คืนร้อยละ
นครศรีธรรมราช	23	6	6	49	12	12	61	15	15	133	33	33	100
ภูเก็ต	19	5	5	49	12	12	31	8	8	99	25	25	100
ยะลา	22	6	6	37	9	9	46	11	11	105	26	26	100
สุราษฎร์ธานี	13	3	3	23	6	6	27	7	7	63	16	16	100
สงขลา	34	9	9	56	13	13	63	16	16	153	38	38	100
รวม	111	29	29	214	52	52	228	57	57	553	138	138	100

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา จำแนกตามระดับและชั้นปี

วิทยาลัยครู	ป.กศ.สูง1		ป.กศ.สูง2		คป.1		คป.2		รวม		ร้อยละ
	สุ่ม	ไต่คืน	สุ่ม	ไต่คืน	สุ่ม	ไต่คืน	สุ่ม	ไต่คืน	สุ่ม	ไต่คืน	
นครศรีธรรมราช	72	71	58	57	17	17	7	7	154	152	98.70
ภูเก็ต	53	52	50	47	9	9	2	2	114	110	96.49
ยะลา	45	42	49	48	12	12	8	8	114	110	96.49
สุราษฎร์ธานี	28	28	17	17	0	0	0	0	45	45	100.00
สงขลา	74	74	63	60	17	16	13	13	167	163	97.60
รวม	272	267	237	229	55	54	30	30	594	580	97.64

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เป็นรายชื่อตามเกณฑ์การให้คะแนน และนำข้อมูลทั้งหมดไปลงเลขรหัส (Code) เพื่อใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ โดยแยกกลุ่มเปรียบเทียบระหว่างวิทยาลัยครูเก่ากับวิทยาลัยครูใหม่ วิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในเมืองกับวิทยาลัยครูนอกเมือง สถิติที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ค่าที (t-test)

การคำนวณค่าสถิติดังกล่าวใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของศูนย์คอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย